Kansalaisten käsitykset elinluovutuksesta 2025

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: C451005515
Verian,
Mikonkatu 9, 00100 Helsinki

Tämän tutkimuksen tulokset on tarkoitettu vain tilaajan omaan käyttöön. Niitä ei saa lainata, luovuttaa, jälleenmyydä tai julkaista
ilman tutkimusyrityksen lupaa.

1 Johdanto

Tässä yhteenvedossa kerrotaan tulokset tutkimuksesta, jossa tarkasteltiin suomalaisten käsityksiä elinluovutuksesta.

Tutkimuksessa selvitettiin, ovatko kansalaiset ilmaisseet elinluovutustahtonsa ja miten niin tehneet ovat toimineet. Lisäksi kysyttiin ovatko ihmiset valmiita siihen, että heidän elimiään voitaisiin heidän kuolemansa jälkeen käyttää toisen ihmisen sairauden hoitoon. Toisaalta tiedusteltiin, olisivatko he itse valmiita ottamaan vastaan siirtoelimen, jos heidän sairautensa hoito vaatisi sitä.

Kiinnostuksen kohteena oli myös se, tietävätkö lähiomaiset suomalaisten elinluovutustahdosta sekä toisaalta se, ovatko he tietoisia lähiomaistensa tahdosta.

Kaksi kysymyksistä koski munuaisen luovuttamista. Ensimmäisen avulla selvitettiin, ovatko suomalaiset tietoisia siitä, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheisensä tai muun henkilön sairauden hoitoa varten. Tämän jälkeen vastaajat saivat kertoa, olisivatko he valmiita luovuttamaan toisen munuaisensa läheisellen, jos tämän sairauden hoito edellyttäisi sitä.

Erikseen tiedusteltiin myös elinluovutusta koskevista tiedonlähteistä sekä siitä, keskustellaanko asiasta tällä hetkellä julkisuudessa sopivasti, liikaa vai liian vähän.

Tutkimusta varten haastateltiin 1.103 suomalaista. Aineisto kerättiin Kanavalla 19. – 28.8.2025. Kyseessä on Verianin käyttämä vastaajapaneeli, jossa tieto siirtyy internetin ylitse. Vastaajajoukko edustaa 18 vuotta täyttäneitä suomalaisia pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat.

Tulosten virhemarginaali on keskimäärin ± 3,0 prosenttiyksikköä. Tutkimuksen toimeksiantaja on Munuais- ja maksaliitto ry. Tutkimus on toteutettu aikaisemmin vuosina 2003, 2006, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021 sekä 2023.

Aineisto kerättiin nyt ensimmäisen kerran vastaajapaneelissa, kun aiemmin tukeuduttu puhelinhaastatteluihin. Kysymykset esitettiin siten, että tulosten vertailu on mahdollista.

2 Elinluovutustahdon ilmaiseminen

Useampi kuin kaksi viidestä suomalaisesta on ilmaissut elinluovutustahtonsa tavalla tai toisella. Niin on tehnyt tarkkaan ottaen 44 prosenttia.

55 prosenttia ei ole kertonut tahtoaan asiassa. Prosentti ei osannut tai halunnut sanoa, miten on toiminut.

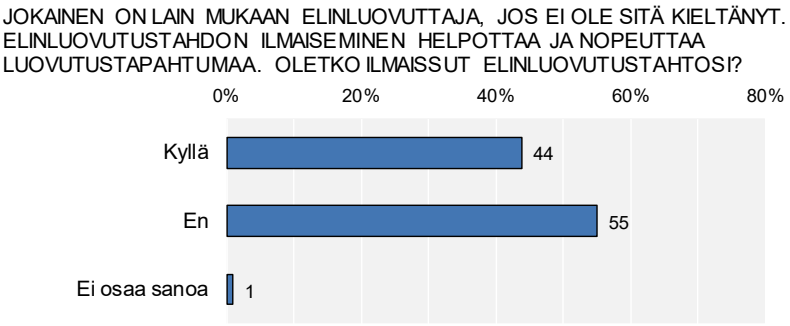

Naisista (47 %) jonkin verran useampi kuin miehistä (41 %) kertoi ilmaisseensa elinluovutustahtonsa. Keski-ikäisistä ja keski-ikää lähestyvistä niin on tehnyt suurempi osa kuin iäkkäistä ja kaikkein nuorimmista.

Karkeasti ottaen noin joka kolmas 65–74-vuotias (35 %) ja 75 vuotta täyttänyt (29 %) on ilmaissut oman elinluovutustahtonsa. Alle 25-vuotiaista 31 prosenttia on tehnyt samoin, muihin ikäryhmiin kuuluvista käytännössä joka toinen.

Keskimääräistä hieman useampi toimihenkilöväestöön kuuluva on ilmaissut tahtonsa. Useampi kuin joka toinen ylempi (53 %) ja alempi (52 %) toimihenkilö on tehnyt niin.

Enemmän muodollista koulutusta saaneista selvästi useampi kuin vähemmän koulutetuista on ilmaissut tahtonsa. Esimerkiksi korkeakoulututkinnon suorittaneista joka toinen (51 %) on kertonut sen läheisilleen, peruskoulutetuista kaksi viidestä (40 %).

Vihreistä (62 %) suurempi osa kuin muiden suurten puolueiden kannattajista on tehnyt niin. Kristillisdemokraatit (19 %) voi mainita päinvastaisesta syystä.

Elinluovutustahtonsa ilmaisseet muodostavat varsin suuren joukon. Voi ajatella, että melkein kaksi miljoonaa suomalaista on ilmaissut elinluovutustahtonsa.

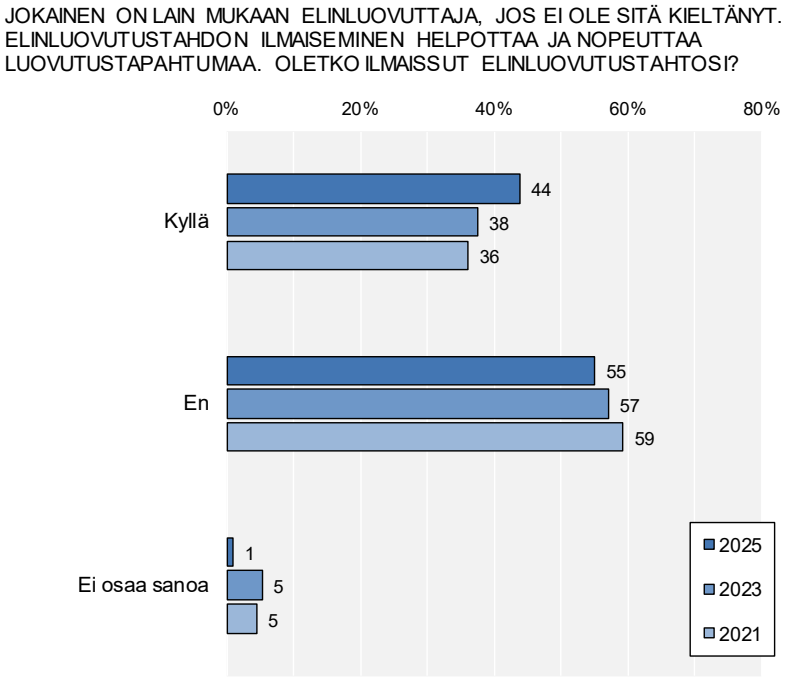

Joukko jonkin verran kasvanut viimeisten vuosien aikana. Nyt kuusi prosenttiyksikköä useampi kuin kaksi vuotta sitten kertoi ilmaisseensa tahtonsa.

Voi olla, että tutkimusmenetelmän vaihtaminen hieman korostaa muutosta. Samaan aikaan nimittäin neljä prosenttiyksikköä harvempi ei osannut tai halunnut kertoa siitä, kuinka on toiminut.

Voidaan ajatella, että paneeli voi tarjota tässä oikeamman tuloksen kuin puhelinhaastattelu. Paneelissa vastaajan ei tarvitse ”tunnustaa” tekemisiään toiselle ihmiselle. Tämä voi rohkaista rehellisyyteen joitakuita sellaisia, jotka ovat halunneet olla kertomatta asiaa haastattelijalle.

Ehkä turvallisempi tapa muutoksen arvioimiselle on tässä tilanteessa vedota niiden osuuteen, jotka eivät ole ilmaisseet tahtoaan.

Se näyttäisi vähän kerrallaan pienentyneen, mikä tarjoaa pohjaa tulkinnalle, että asian ilmaiseminen on pikkuhiljaa yleistynyt suomalaisten parissa.

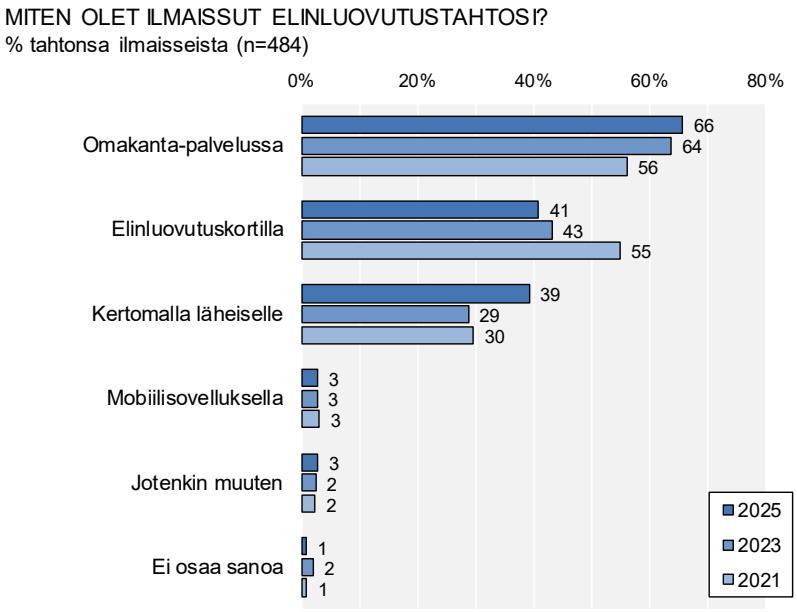

Valtaenemmistö (66 %) tahtonsa ilmoittaneista kertoi hoitaneensa asian Omakanta-palvelussa, kaksi viidestä elinluovutuskortilla (41 %) tai kertomalla asiasta läheiselleen (39 %).

Löytyi joukosta kourallinen niitäkin, jotka ovat hyödyntäneet ilmaisussa mobiilisovellusta tai ovat kertoneet asiasta jotenkin muuten.

Nyt aiempaa useampi totesi kertoneensa tahtonsa läheiselleen. Muuten erot kahden vuoden takaiseen olivat pieniä.

3 Suhtautuminen elinten siirtoon

Yhdeksän kymmenestä (90 %) aikuisväestöön kuuluvasta suomalaisesta on edelleen ainakin periaatteessa suostuvainen antamaan kuolemansa jälkeen elimiään toisen ihmisen sairauden hoitoon.

Siirtoelimen vastaanottamisellekaan ei ole mitään periaatteellisia esteitä. Valtaenemmistö – 92 prosenttia - totesi, että jos sairauden hoito vaatisi tätä toimenpidettä, se voitaisiin hyvin tehdä. Tämäkin käsitys on ollut vankkumaton jo pitkään.

Tutkimukseen osallistunut joukko oli tässä suhteessa harvinaisen yksimielinen. Kaikkien tutkittujen väestöryhmien selkeät enemmistöt sekä ottaisivat vastaan siirtoelimen, mikäli heidän terveystilanteensa sitä edellyttäisi että suostuisivat siihen, että heidän elimiään käytetään heidän kuolemansa jälkeen toisen ihmisen sairauden hoitoon.

Pieni osa aivan iäkkäimmistä (65 +) suhtautuu siirtoelimen vastaanottamiseen muita varauksellisemmin.

Siinä, missä muihin ikäryhmiin kuuluvista useampi kuin yhdeksän kymmenestä olisi valmis vastaanottamaan siirtoelimen, 65 vuotta täyttäneistä asia kävisi aavistuksen verran harvemmalle. Tästä johtuu se, että eläkeläiset ovat ainoa ammattiryhmä, josta asia käy hiukan alle 90 prosentille.

Muita vähäisiä eroja saattoi löytää esim. poliittiselta vakaumukseltaan ja sitä kautta arvomaailmaltaan erilaisten ihmisten väliltä. Tosin siinäkin kyse oli enemmän sävyeroista kuin mistään varsinaisesta näkemysten vastakkainasettelusta.

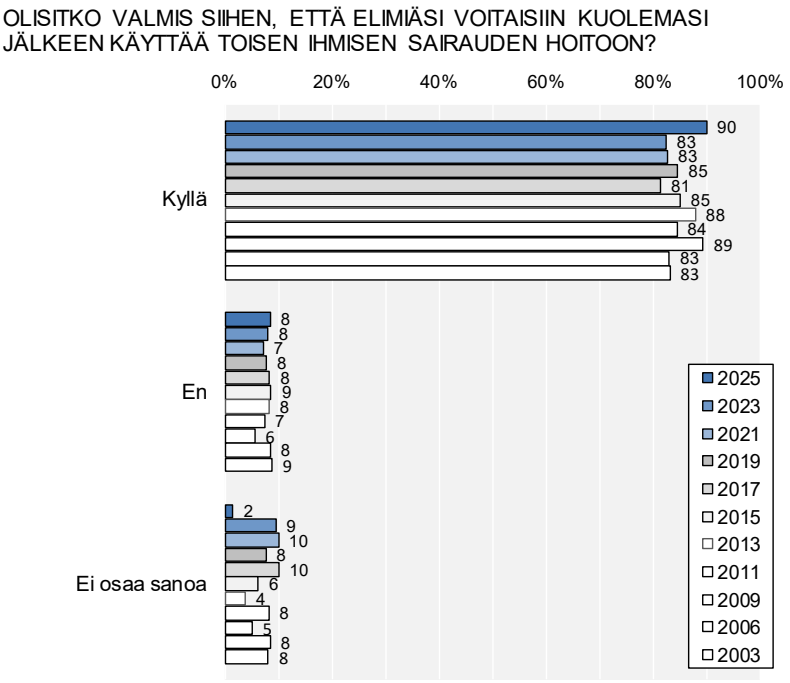

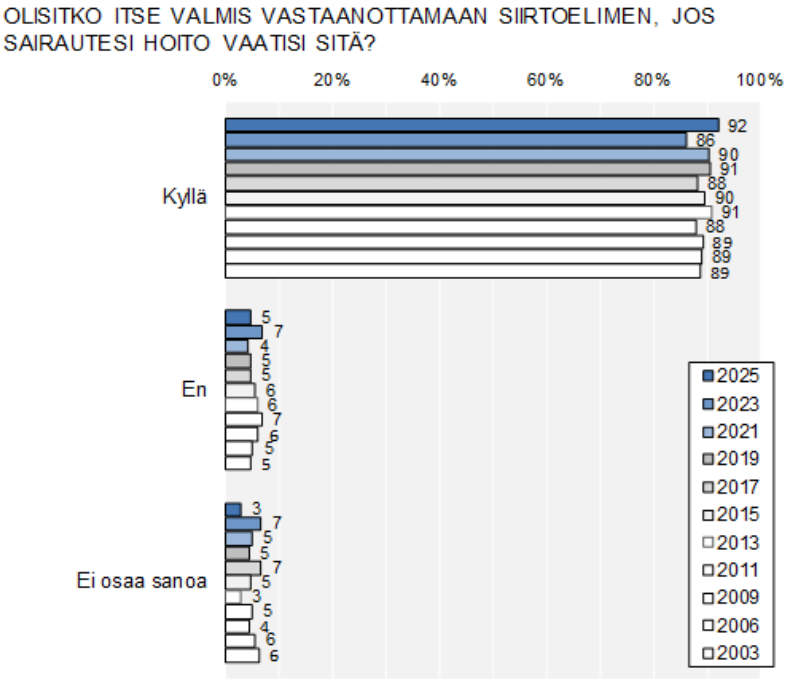

Kristillisdemokraatit kuitenkin muodostavat tämän säännön vahvistavan poikkeuksen.

Heidän enemmistönsä (54 %) olisi valmis siihen, että heidän elimiään voitaisiin heidän kuolemansa jälkeen käyttää toisen ihmisen sairauden hoitoon.

62 prosenttia tutkimukseen osallistuneista kristillisdemokraateista myös olisi valmis vastaanottamaan itse siirtoelimen, jos heidän sairautensa hoito sitä vaatisi.

Tällä tavalla ajattelevia on kristillisdemokraateissa kuitenkin huomattavasti vähemmän kuin muiden puolueiden kannattajissa.

Niiltä, joilla ei ole periaatteellista valmiutta antaa elimiään, kysyttiin syytä näkemykselle.

Suurin osa heistä (37 %) ajattelee, että omat elimet eivät kelpaa luovutettaviksi. Kun muistaa, että vain kahdeksan prosenttia koko joukosta suhtautui ajatukseen luovuttamisesta kielteisesti, edellä mainitut, omien elimiensä kelpoisuutta epäilevät vastaavat kolmea prosenttia koko väestöstä.

Noin puolitoista prosenttia (19 % niistä, jotka eivät haluaisi luovuttaa) tuntee epäluuloa terveydenhuoltojärjestelmää kohtaan, eikä siksi ole valmis siihen, että omia elimiä voitaisiin käyttää.

Noin puoli prosenttia suomalaisista pelkää, että elimet annettaisiin jollekulle, joka ei ansaitse niitä (8 % niistä, jotka eivät haluaisi luovuttaa). Kourallinen (4 %) suhtautuu asiaan kielteisesti uskonnollisista syistä (13 %). Lisäksi kahdella viidestä niistä, jotka eivät haluaisi luovuttaa elimiään, oli joitain muita kuin edellä mainittuja perusteita.

OLETKO TIETOINEN SIITÄ, ETTÄ TERVE AIKUINEN VOI LUOVUTTAA TOISEN MUNUAISENSA LÄHEISENSÄ TAI MUUN HENKILÖN SAIRAUDEN HOITOA VARTEN?

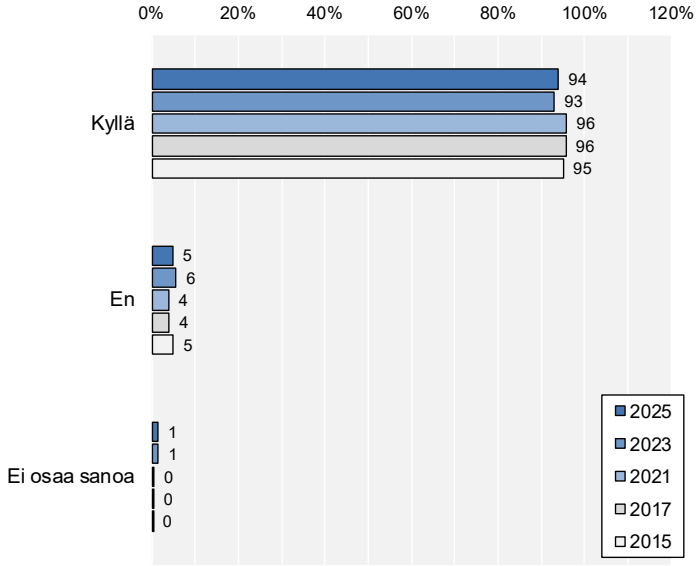

OLISITKO VALMIS LUOVUTTAMAAN TOISEN MUNUAISESI LÄHEISELLESI, JOS HÄNEN SAIRAUTENSA HOITO VAATISI SITÄ?

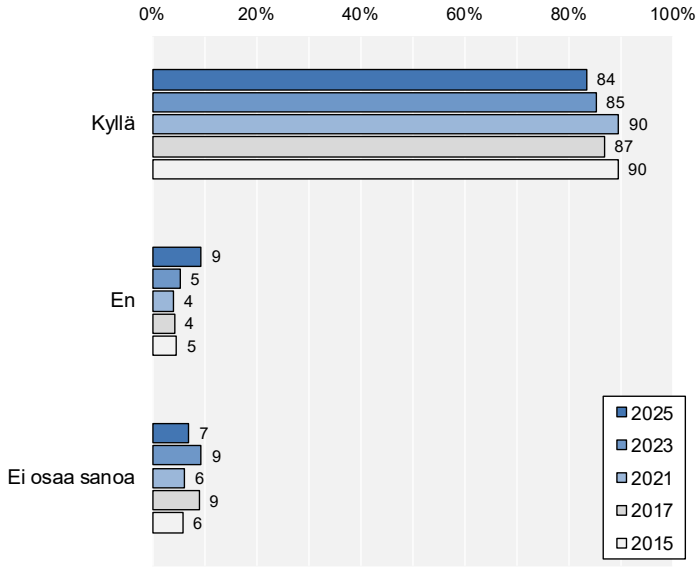

Useampi kuin yhdeksän kymmenestä (94 %) on tietoinen siitä, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheiselleen tämän sairauden hoitoa varten.

Kaikkiaan 84 prosenttia olisi valmis luovuttamaan toisen munuaisensa läheiselleen, jos tämän sairauden hoito sitä vaatisi.

4 Elinluovutustahdon tunteminen

Riippumatta siitä, olisivatko haastatellut valmiita luovuttamaan elimiään vai ei, heiltä kysyttiin, tietävätkö heidän lähiomaisensa heidän tahdostaan.

45 prosenttia niistä, jotka ovat valmiita elinluovutukseen, arvelivat läheistensä tietävän heidän tahtonsa asiassa. Useampi kuin joka toinen asiaan päinvastaisesti suhtautuva (57 %) puolestaan arveli, ettei heidän läheisensä ole perillä heidän näkemyksestään.

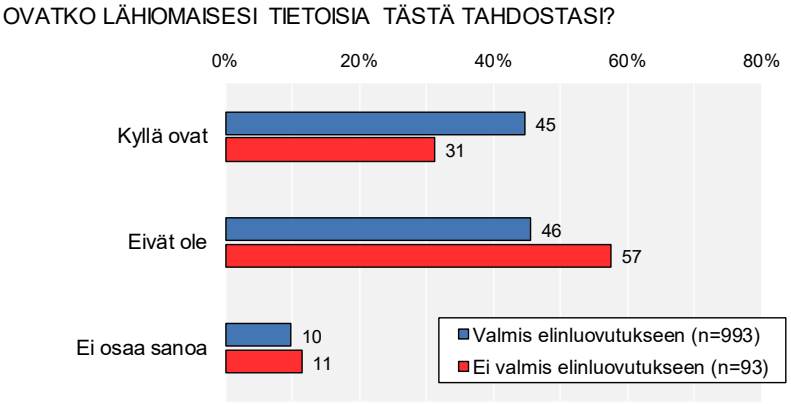

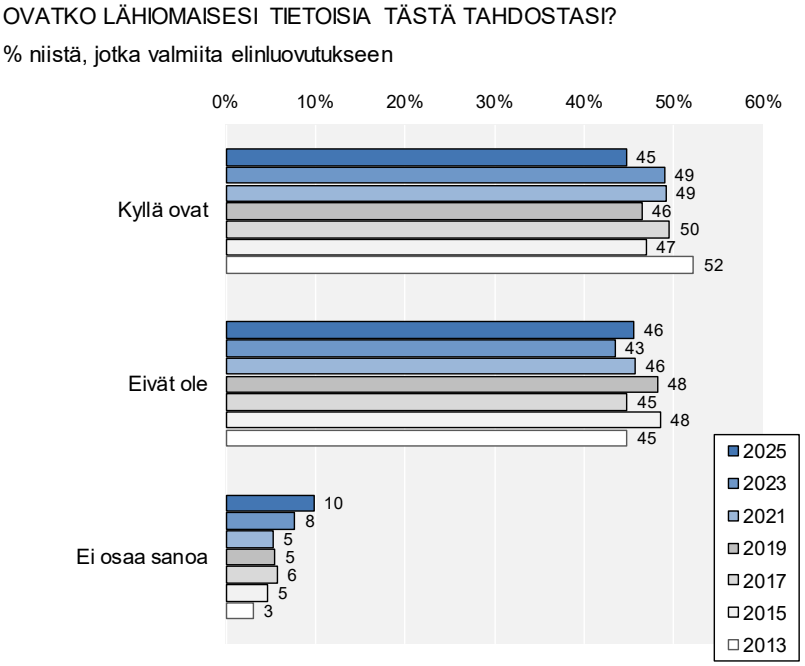

44 prosenttia elinluovutustahdon omaavista naisista kertoi läheistensä olevan tietoisia heidän valmiudestaan luovuttaa elimiä. Miehistä 42 prosenttia totesi saman.

Keskimääräistä useampi 35–64-vuotias kertoi lähiomaistensa olevan tietoisia heidän elinluovutustahdostaan. Joka toinen tämän ikäinen kertoi asiasta.

40 prosenttia 65–74-vuotiaista 40 prosenttia uskoi omaistensa tietävän heidän tahtonsa, 75-vuotta täyttäneistä jonkin verran pienempi osa (36 %). Alle 25-vuotiaista pienempi osa kuin muista ikäryhmistä kertoi asiasta. Heistä hieman harvemman kuin joka viidennen (18 %) omaiset tietävät heidän ajatuksensa asiasta.

Ikä heijastuu ammattiryhmäkohtaiseen tarkasteluun siten, että eläkeläisistä hieman ja opiskelijoista reilusti harvempi kuin muihin ryhmiin kuuluvista kertoi lähiomaistensa olevan tietoisia heidän elinluovutustahdostaan.

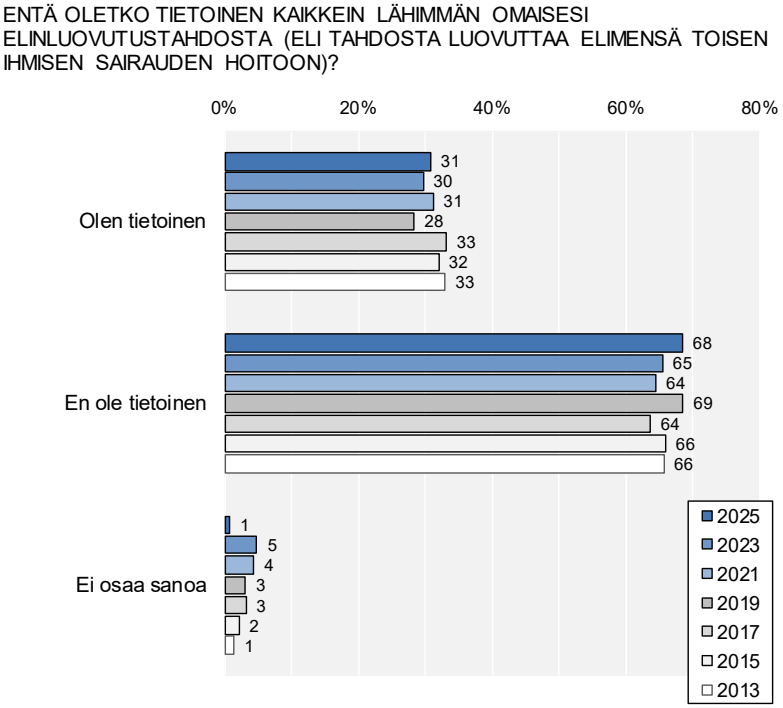

Vain vajaa kolmasosa (31 %) kertoi tietävänsä, mikä heidän kaikkein läheisimmän omaisensa elinluovutustahto on. Kaksi kolmesta (68 %) totesi, ettei ole siitä tietoinen.

25–49-vuotiaat ovat asiasta paremmin perillä kuin heitä vanhemmat ja nuoremmat ja taajaan asutuista kunnista kotoisin olevat paremmin kuin muualla asuvat.

Toimihenkilöistä (niin ylemmistä kuin alemmistakin) ja työntekijöistä suurempi osa kuin yrittäjistä, eläkeläisistä ja opiskelijoista tuntee lähimmän omaisensa elinluovutustahdon.

5 Elinluovutuksesta käytävä julkinen keskustelu

Enemmistön mielestä elinluovutuksesta käydään tällä hetkellä liian vähän julkista keskustelua. Kaikkiaan 64 prosenttia on asiasta tätä mieltä.

Joka kolmannen (34 %) mielestä keskustelun määrä on tällä hetkellä sopiva. Vain marginaalinen (1 %) joukko ajattelee sitä olevan liiaksi. Yhtä moni ei osannut tai halunnut ottaa asiaan kantaa.

Mielipiteet asiasta ovat matkan varrella vaihdelleet. Vain kerran aikaisemmin useampi kuin nyt on todennut, että pitää elinluovutuksesta käytävää keskustelua liian vähäisenä.

KESKUSTELLAANKO ELINLUOVUTUKSESTA JULKISUUDESSA RIITTÄVÄSTI? SANOISITKO, ETTÄ SIITÄ KESKUSTELLAAN…?

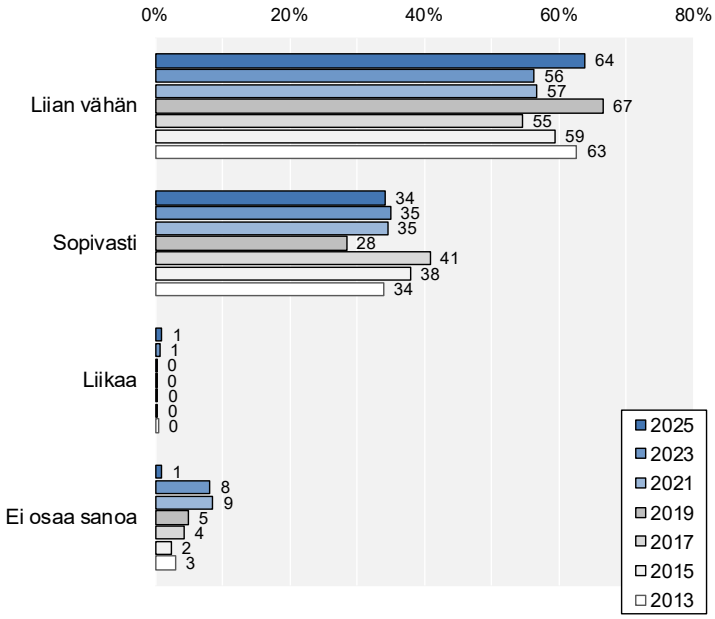

Naisista (69 %) useampi kuin miehistä (58 %) pitää tämänhetkistä keskustelua liian vähäisenä. 65–74-vuotiaista (68 %) tällä tavalla ajattelevia löytää aavistuksen verran enemmän kuin muihin ikäryhmiin kuuluvista.

Pienemmillä paikkakunnilla ja Länsi-Suomessa asuvat toivoisivat asiasta enemmän keskustelua kuin muualta kotoisin olevat. Alemmista toimihenkilöistä ja työntekijöistä samaa vaatii useampi kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvista.

Suurimpien puolueiden kannattajista varsinkin vihreät (77 %), sosialidemokraatit (71 %) ja vasemmistoliittolaiset (80 %) kaipaavat enemmän keskustelua elinluovutuksesta. Samaa mieltä ovat myös muiden puolueiden kannattajien kuin kristillisdemokraattien enemmistöt. Heistä vain 44 prosenttia on sitä mieltä, että asiasta keskustellaan liian vähän.

6 Elinluovutusta koskevat tiedonlähteet

Internet (42 %) sekä radio ja televisio (40 %) muodostavat suomalaisille tärkeimmät elinluovutusta koskevan informaation lähteet. Kaksi suomalaista viidestä kertoi hyödyntäneensä niiden tarjoamaa tietoa.

Joka neljäs (24 %) on saanut asiaa koskevaa informaatiota sanoma- tai aikakauslehtien paperiversioista, 14 prosenttia niiden verkkosivuilta.

Käytännössä yhtä moni kertoi saaneensa sitä kampanjoista tai mainoksista (15 %) sekä ystäviltä ja tuttavilta (17 %).

Sosiaalisen median merkitys tiedonlähteenä on selvästi pienempi kuin internetin yleensä. Joka kymmenes (10 %) vastaaja totesi saaneensa elinluovutusta koskevaa informaatiota ”somesta”.

Yhtä moni lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattilaiselta (10 %), käytännössä yhtä moni työ- tai opiskelupaikasta (12 %) tai perheenjäseneltä (12 %).

Näkemykset siitä, keskustellaanko elinluovutuksesta sopivasti vai liian vähän, ei suuremmin tuota eroja eri tiedonlähteiden välille.

Niistä, joiden mielestä asiasta keskustellaan sopivasti, jonkin verran suurempi osa kuin niistä, jotka kaipaisivat sitä nykyistä enemmän, on saanut tietoa perinteisestä mediasta eli televisiosta, radiosta sekä sanoma- tai aikakauslehdistä.

Asiaa kysyttiin myös kaksi vuotta sitten.

Tulokset ovat siinä mielessä erilaiset, että eri tiedonlähteiden prosenttiosuudet eroavat toisistaan melko paljon.

Se selittyy tutkimustapojen välisellä erolla. Puhelinhaastattelussa toimittiin niin, että haastattelija pyysi haastateltavaa sanomaan kyllä jokaisen tälle tulevan tiedonlähteen kohdalla. Paneelissa käytetään itsetäytettävää lomaketta.

Silti on silmiinpistävää, kuinka eri informaatiolähteiden keskinäinen suhde on ennallaan. Ne, jotka osoittautuivat käytetyimmiksi aikaisemmin, ovat sitä nytkin. Jo aiemmin harvemman hyödyntämät ovat sitä edelleen.

Yhteenvedon liitteenä löytyvät myös graafiset esitykset, joista näkee, kuinka paljon eri väestöryhmät ovat saaneet tietoa kustakin lähteestä.

Ikä aiheuttaa tässä huomattavaa vaihtelua.

Merkittävä osa 65-vuotiaista ja vanhemmista on saanut elinluovutusta koskevaa tietoa sanoma- tai aikakauslehtien paperiversioista. 65–74-vuotiaista 46 ja 75 vuotta täyttäneistä 51 prosenttia kertoi asiasta.

Esimerkiksi alle 25-vuotiaista vain kuusi prosenttia oli saanut tietoa tällä tavoin. Heistä joka kolmas (33 %) kertoi saaneensa aihetta koskevaa informaatiota televisiosta. Silti 75-vuotiasta ja iäkkäämmistä 58 prosenttia kertoi samasta.

Kysymys internetin hyödyntämisestä tiedonsaannissa käänsi asetelma ylösalaisin. Mitä nuoremmasta henkilöstä oli kyse, sitä todennäköisemmin verkkosivut ovat tärkeä tapa hankkia tietoa elinluovutuksesta.

Alle 25-vuotiaista 64 prosenttia oli saanut niistä tietoa, toisen ääripään muodostavista 75-vuotta täyttäneistä ainoastaan 20 prosenttia.

Myös sosiaalinen media tulee kyseeseen keskimääräistä useammalle nuorelle. Silmiinpistävää kuitenkin on se, että vaikka kaikkein nuorimmista alle 25-vuotiaista joka neljäs (27 %) ja 25–45-vuotiaistakin melkein joka viides (18 %) ovat saaneet elinluovutusta koskevaa informaatiota, internet muodostaa selvästi tärkeämmän lähteen molemmille.

Iällä on sekin vaikutus, että keskimääräistä useampi nuori on saanut tietoa työ- tai opiskelupaikastaan. Kun koko joukosta 12 prosenttia kertoi asiasta, alle 25-vuotiaista niin teki 22 prosenttia.

Kampanjat olivat tavoittaneet melkeinpä kaikki väestöryhmät yhtä hyvin. Keskimääräistä useampi yrittäjä, RKP:n ja kristillisdemokraattien kannattaja kertoi saaneensa niistä tietoa. Näiden ryhmien suhteellisen pieni vastaajamäärä kuitenkin rohkaisee tulkitsemaan tulosta enemmänkin suuntaa antavasti.

JOKAINEN ON LAIN MUKAAN ELINLUOVUTTAJA, JOS EI OLE SITÄ KIELTÄNYT. ELINLUOVUTUSTAHDON ILMAISEMINEN HELPOTTAA JA NOPEUTTAA LUOVUTUSTAPAHTUMAA. OLETKO ILMAISSUT ELINLUOVUTUSTAHTOSI?

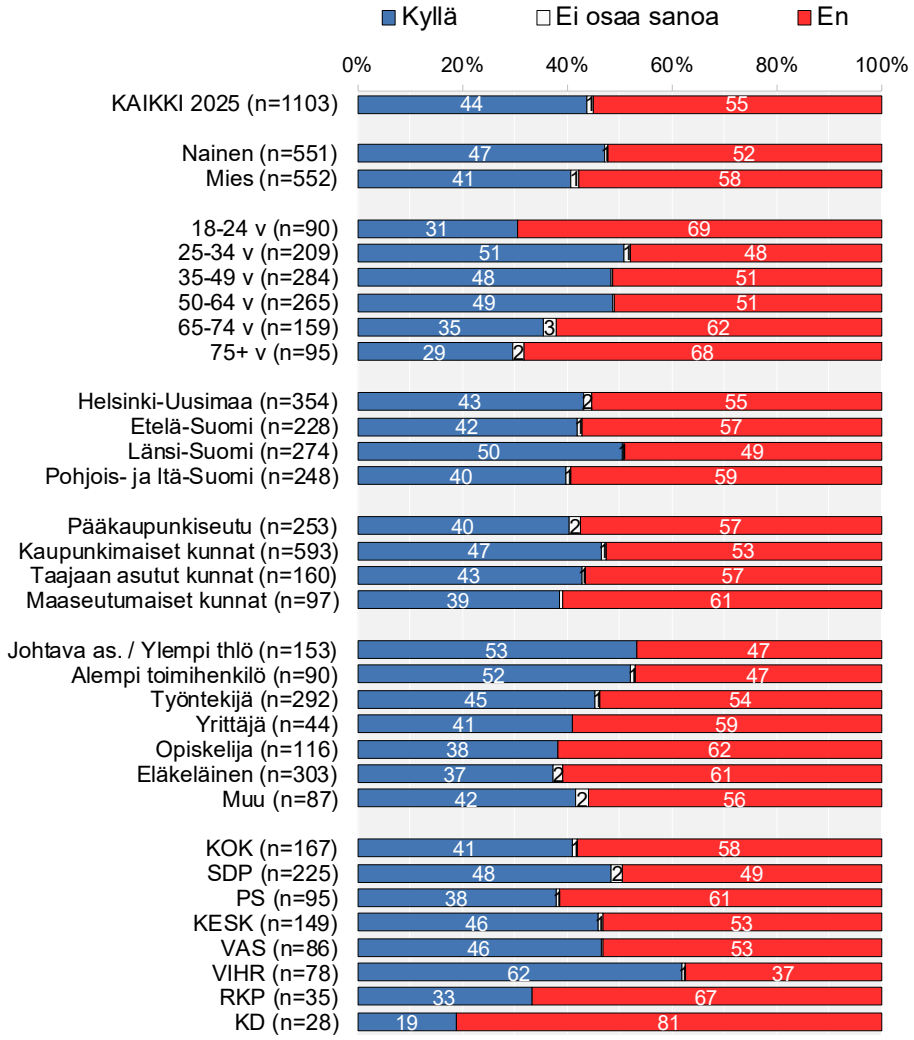

OLISITKO VALMIS SIIHEN, ETTÄ ELIMIÄSI VOITAISIIN KUOLEMASI JÄLKEEN KÄYTTÄÄ TOISEN IHMISEN SAIRAUDEN HOITOON?

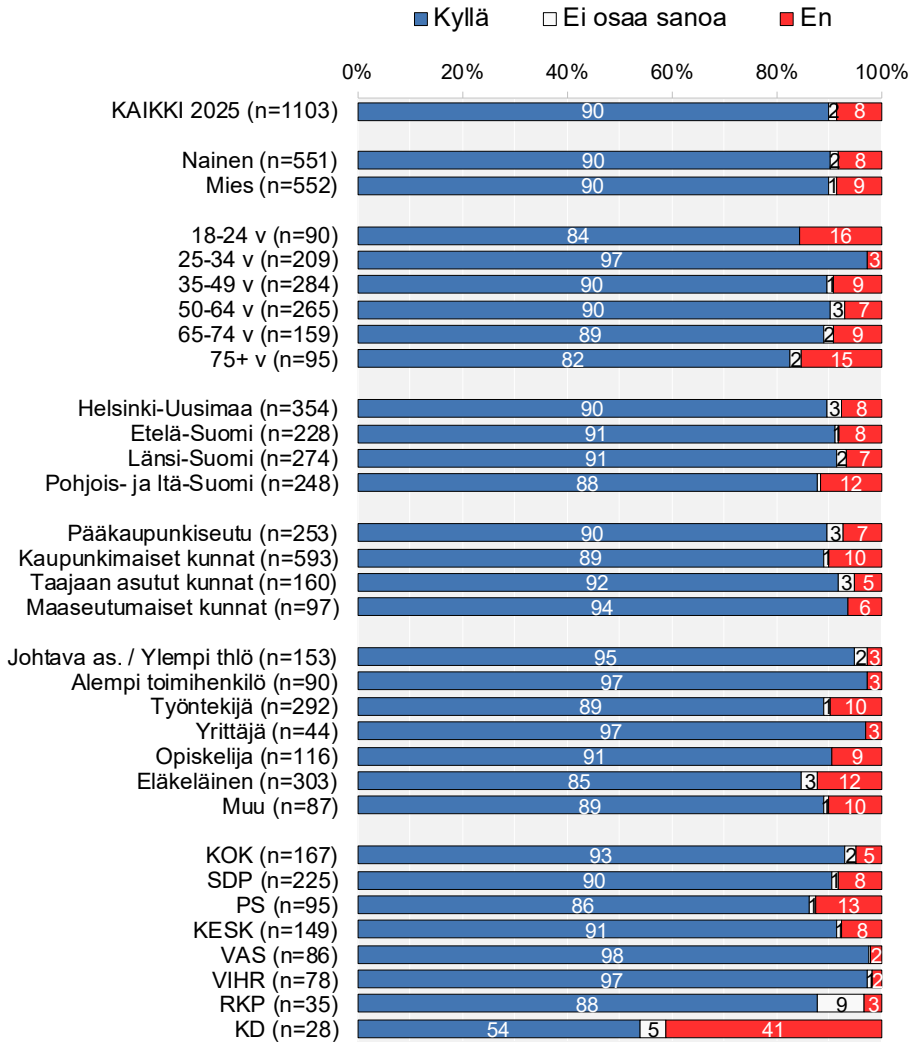

OLISITKO ITSE VALMIS VASTAANOTTAMAAN SIIRTOELIMEN, JOS SAIRAUTESI HOITO VAATISI SITÄ?

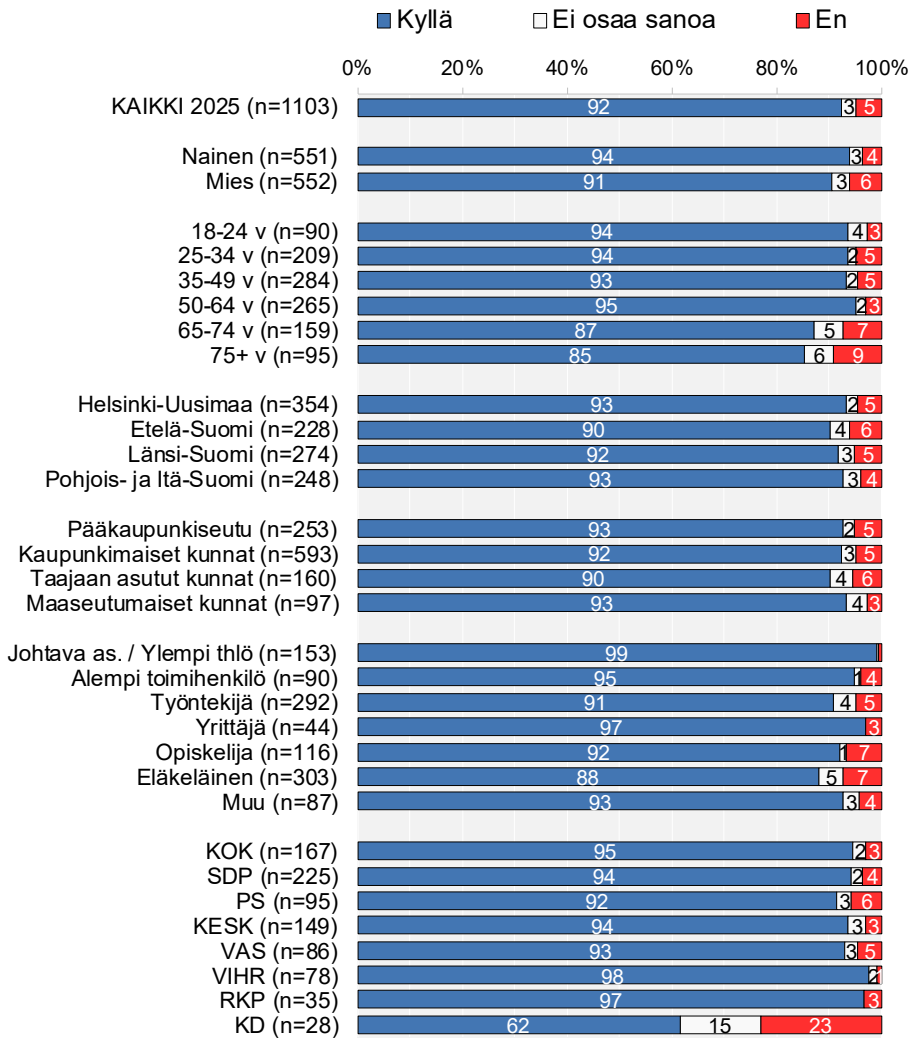

MIKSI ET OLE VALMIS SIIHEN, ETTÄ ELIMIÄSI VOITAISIIN KÄYTTÄÄ?
% niistä, jotka eivät halua luovuttaa (n=93)

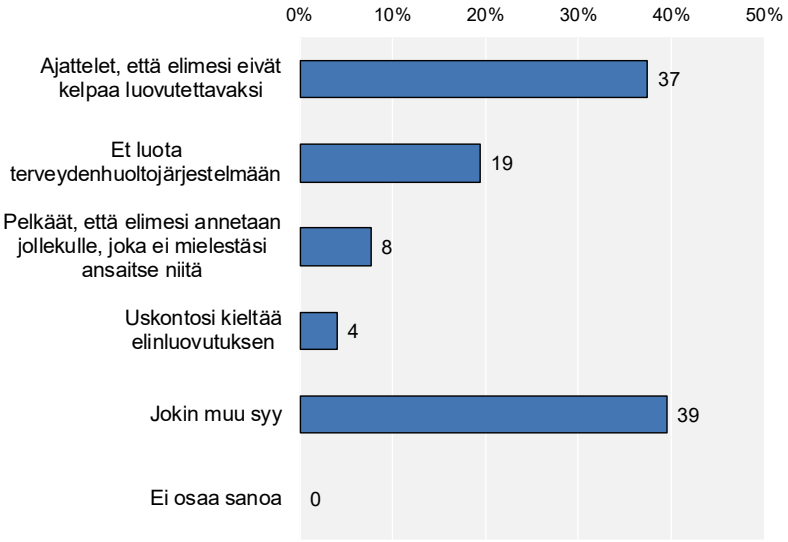

MIKSI ET OLE VALMIS SIIHEN, ETTÄ ELIMIÄSI VOITAISIIN KÄYTTÄÄ?
% niistä, jotka eivät halua luovuttaa (n=93)

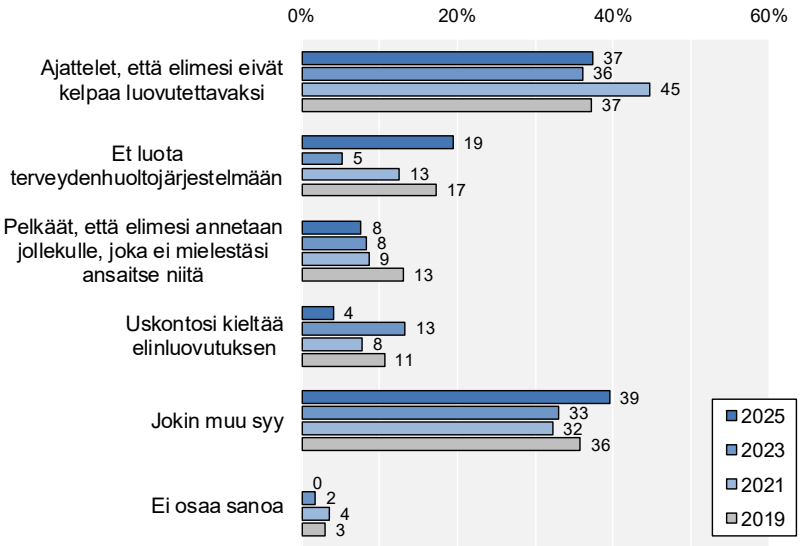

OLETKO TIETOINEN SIITÄ, ETTÄ TERVE AIKUINEN VOI LUOVUTTAA TOISEN MUNUAISENSA LÄHEISENSÄ TAI MUUN HENKILÖN SAIRAUDEN HOITOA VARTEN?

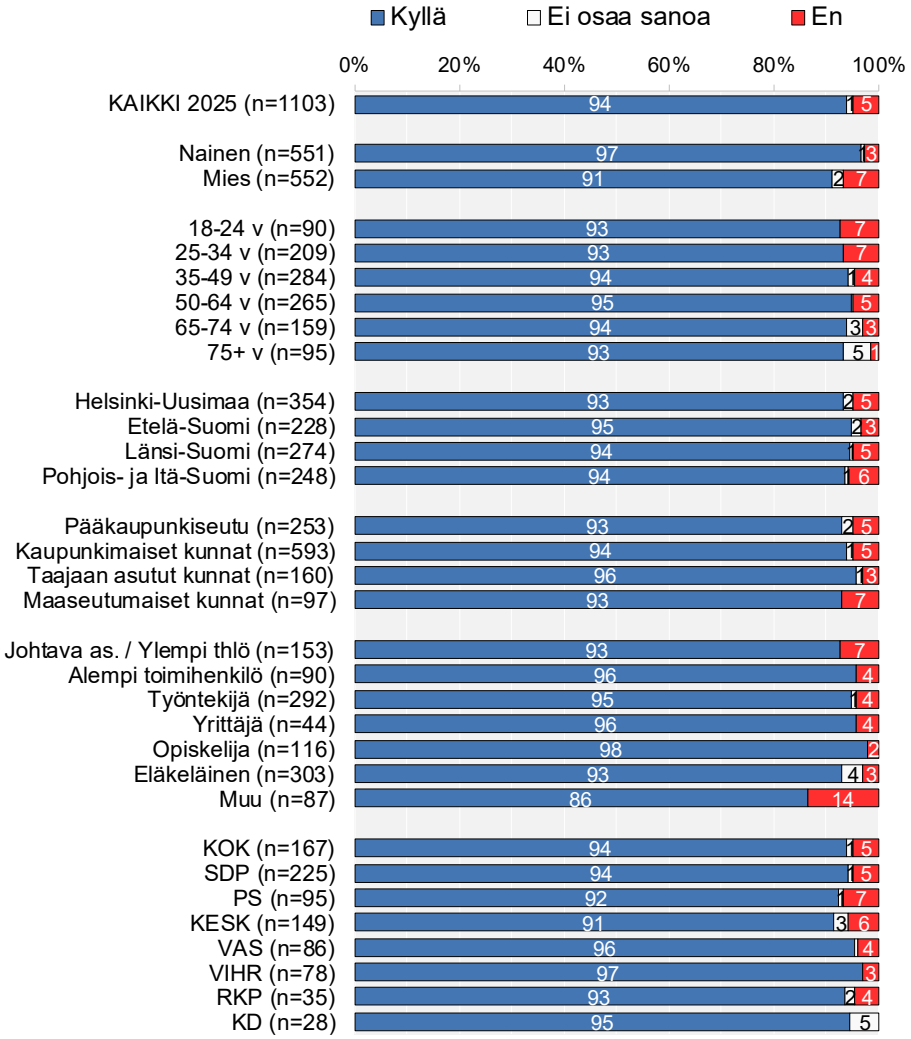

OLISITKO VALMIS LUOVUTTAMAAN TOISEN MUNUAISESI LÄHEISELLESI, JOS HÄNEN SAIRAUTENSA HOITO VAATISI SITÄ?

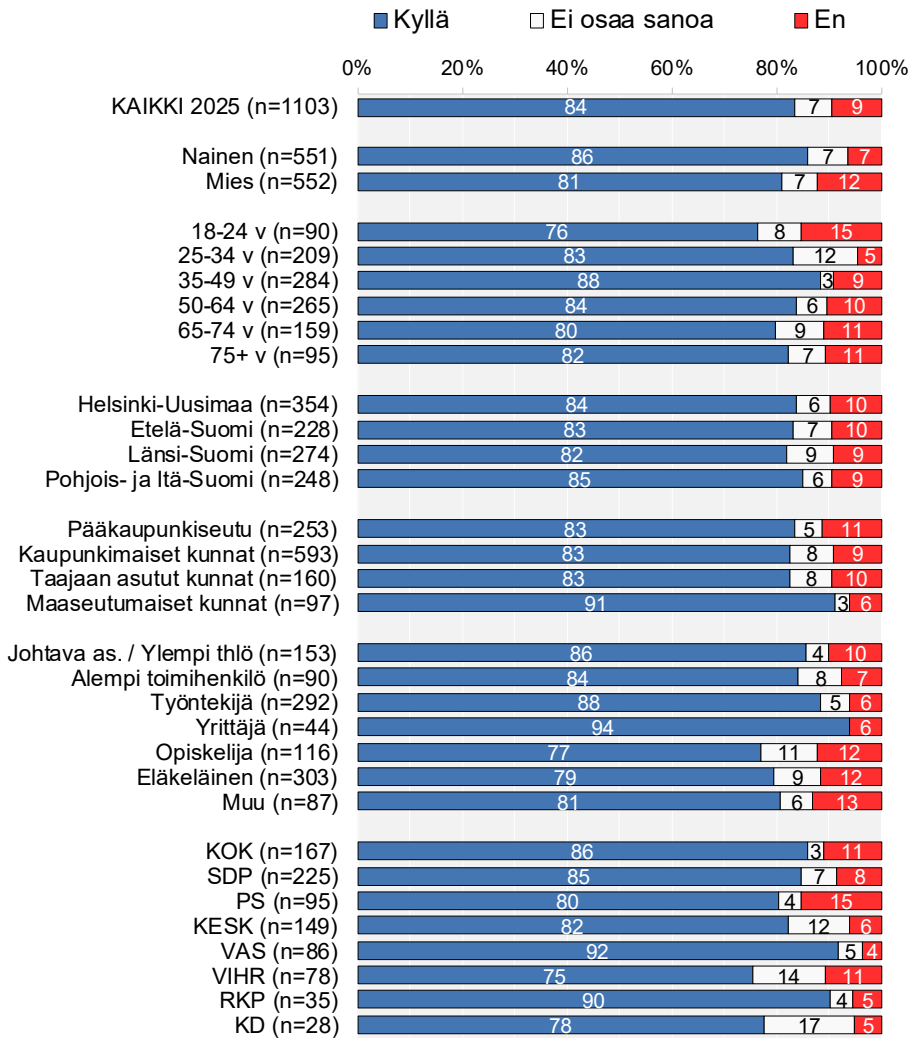

OVATKO LÄHIOMAISESI TIETOISIA TÄSTÄ TAHDOSTASI?

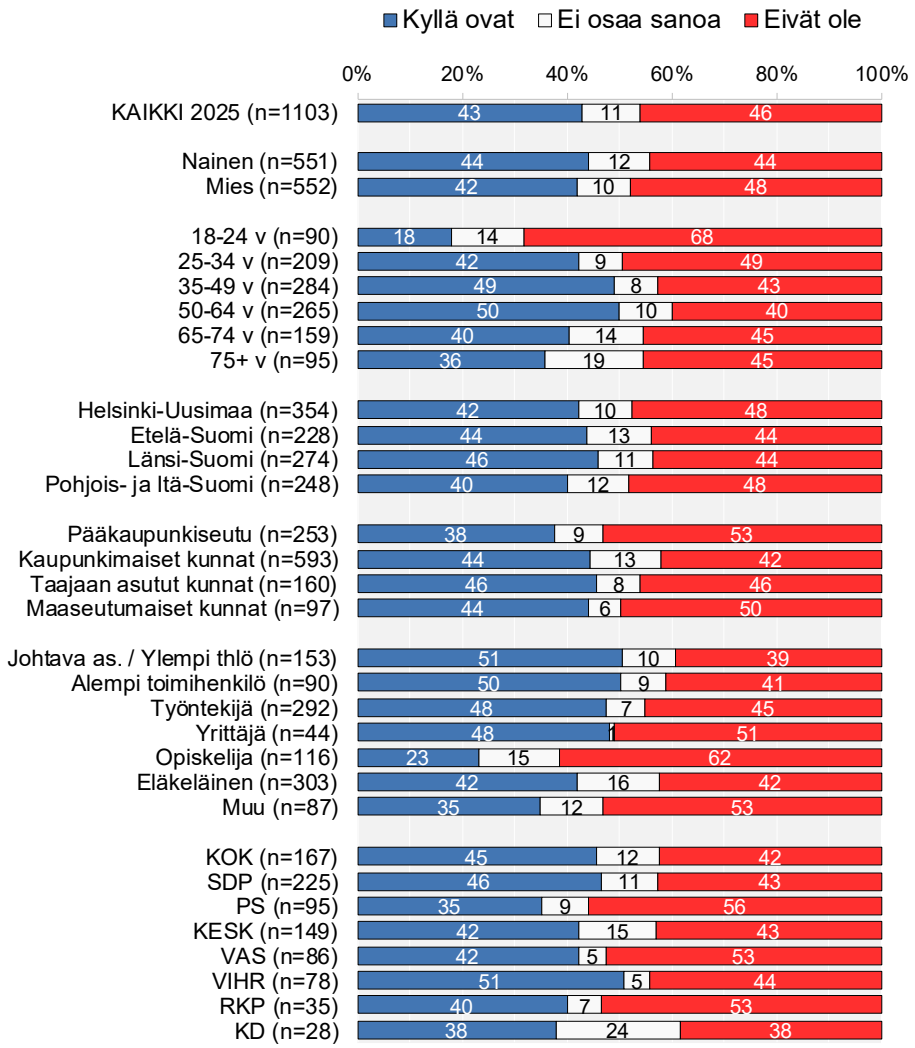

ENTÄ OLETKO TIETOINEN KAIKKEIN LÄHIMMÄN OMAISESI ELINLUOVUTUSTAHDOSTA (ELI TAHDOSTA LUOVUTTAA ELIMENSÄ TOISEN IHMISEN SAIRAUDEN HOITOON)?

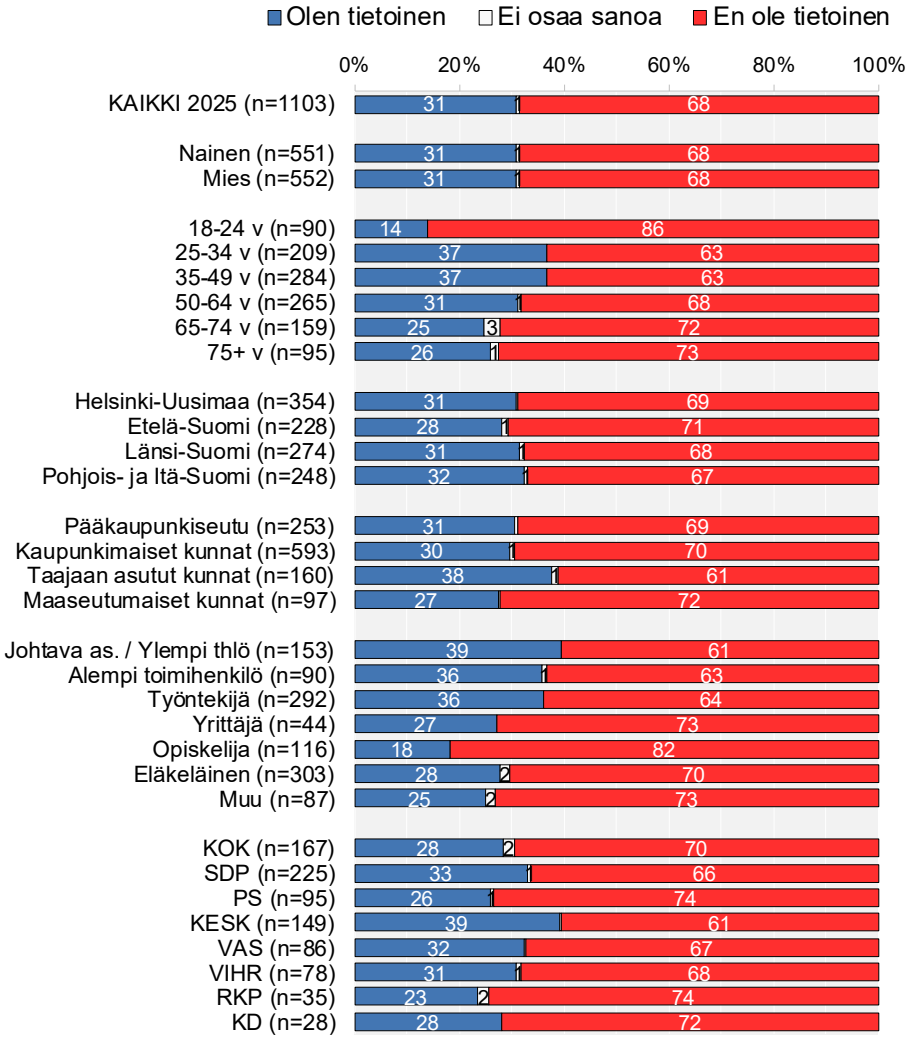

KESKUSTELLAANKO ELINLUOVUTUKSESTA JULKISUUDESSA RIITTÄVÄSTI? SANOISITKO, ETTÄ SIITÄ KESKUSTELLAAN…?

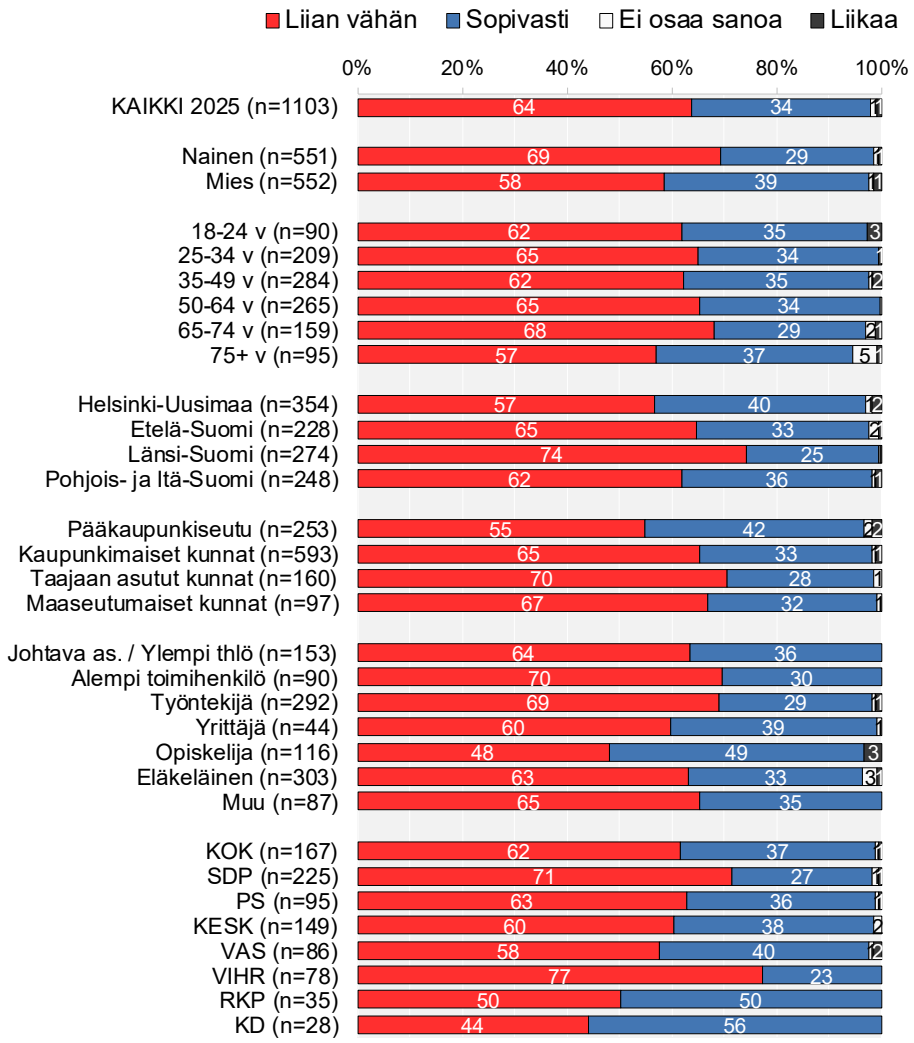

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

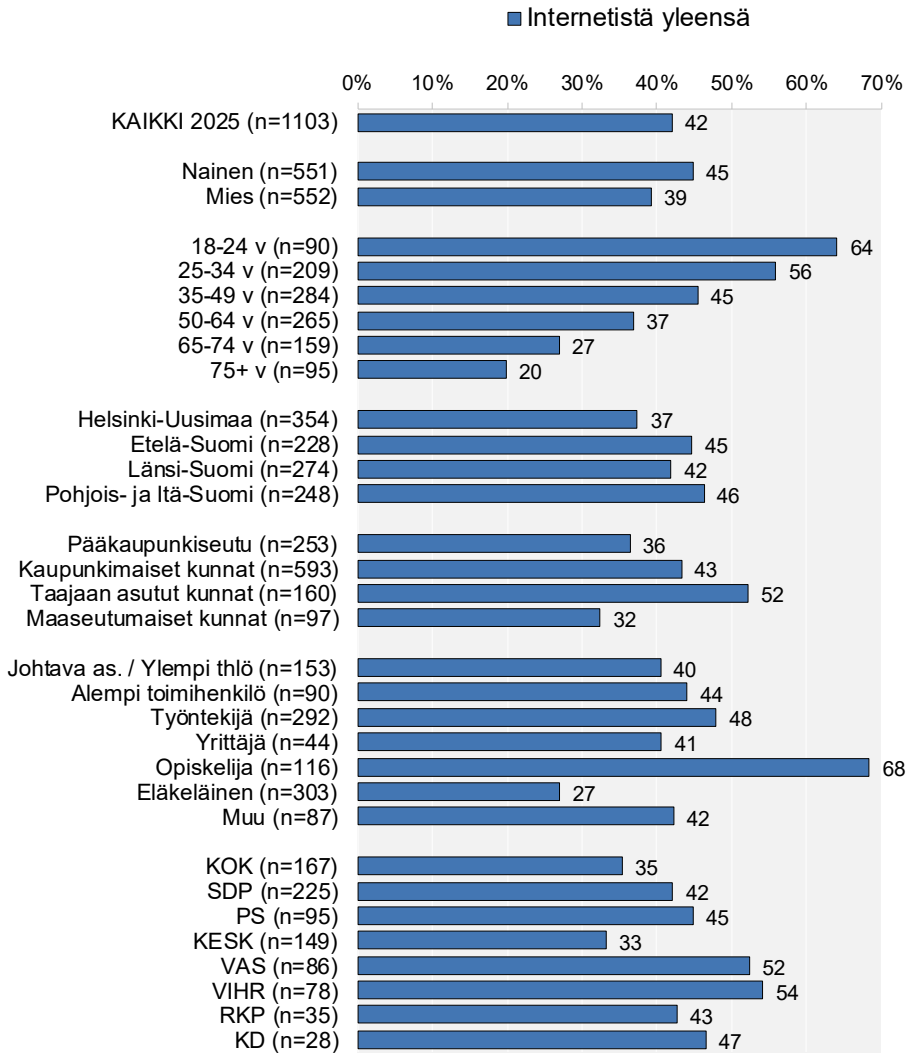

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

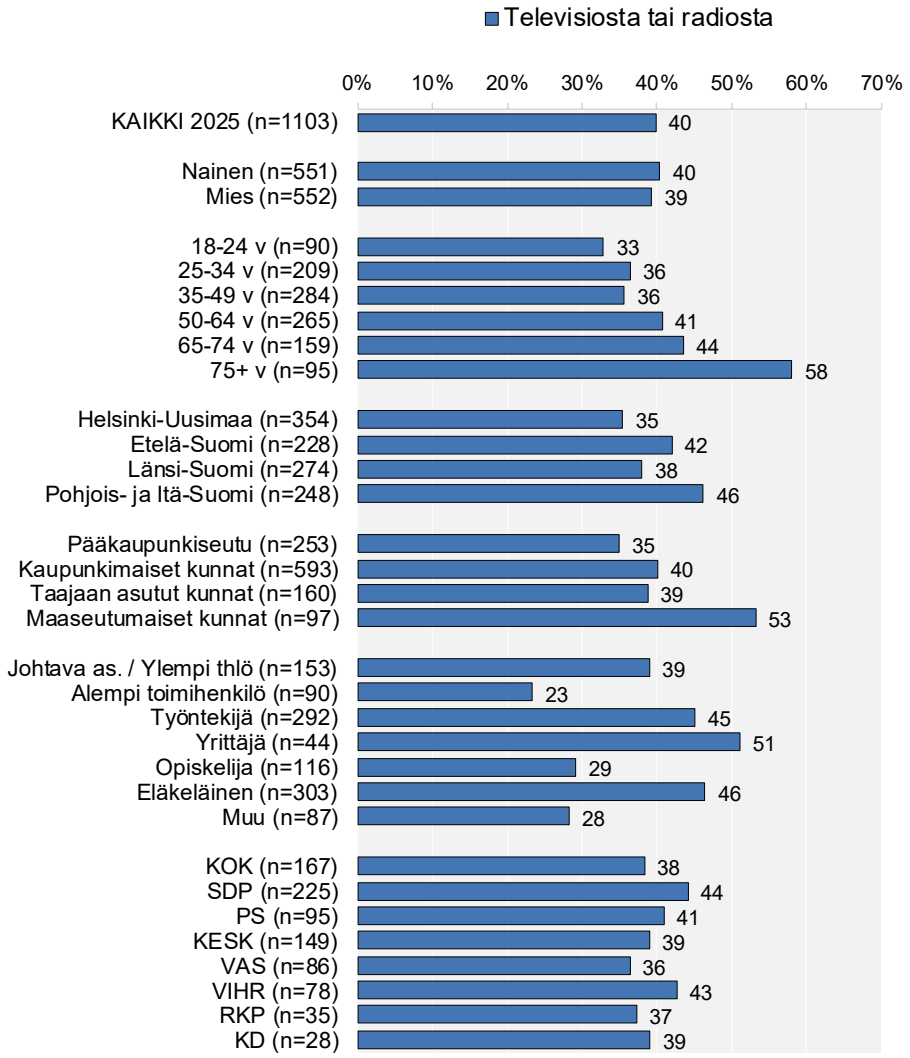

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

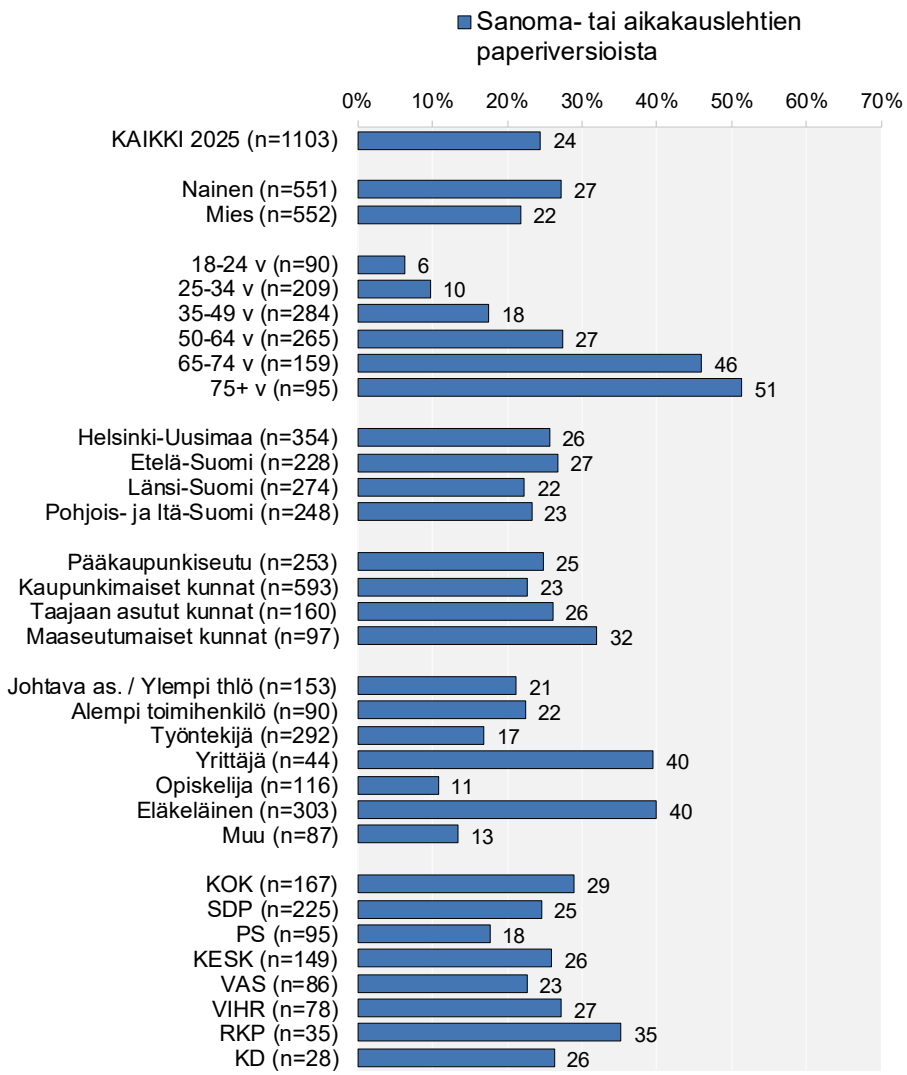

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

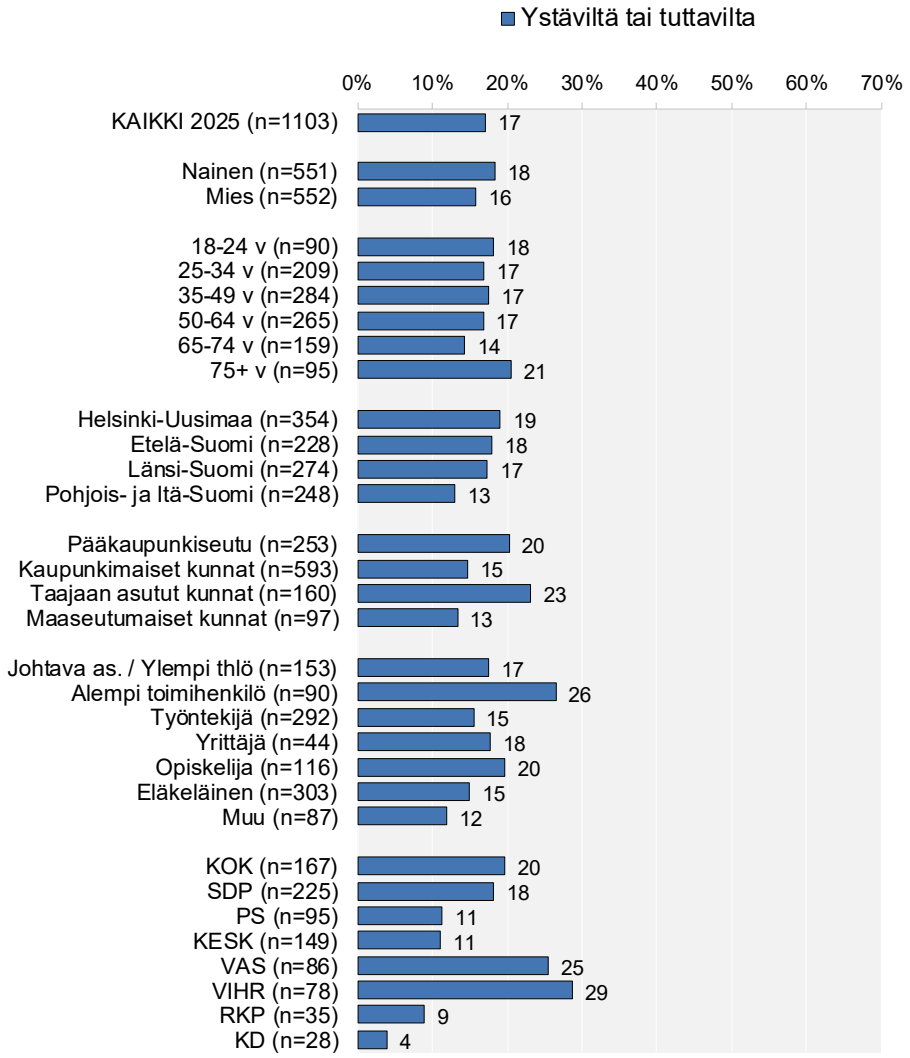

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

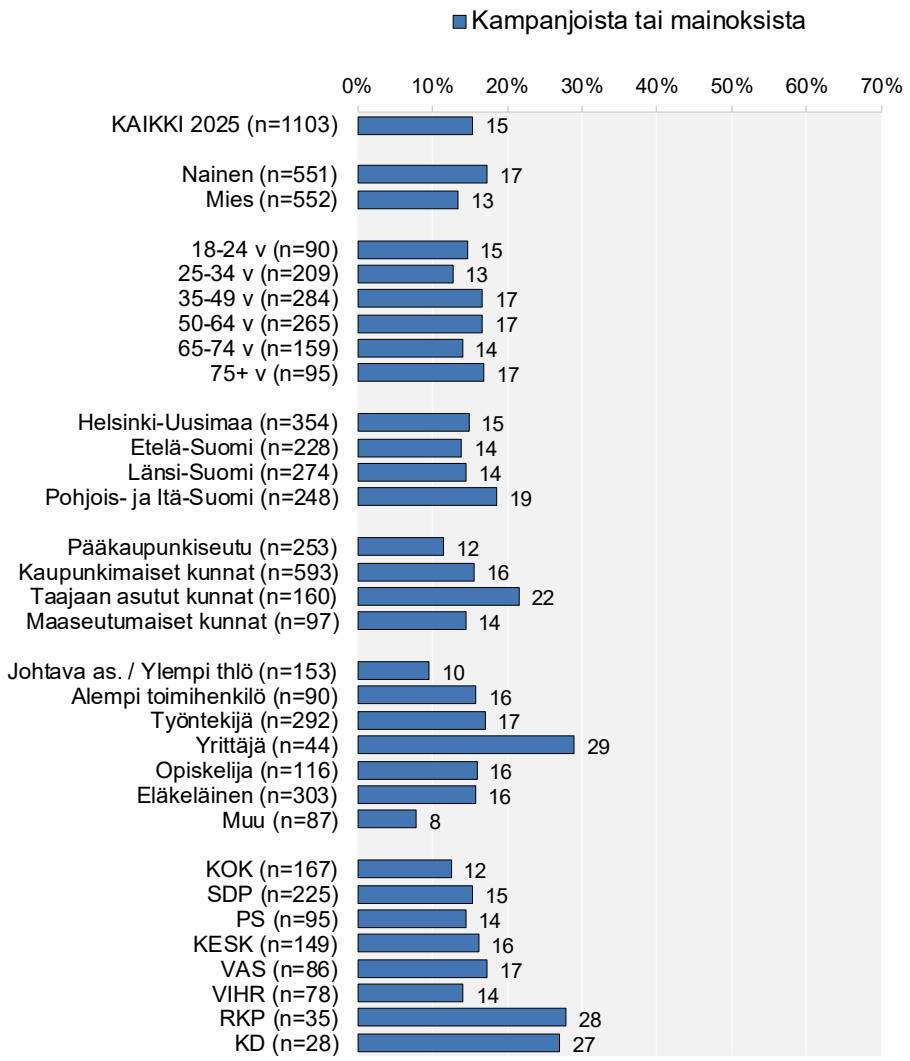

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

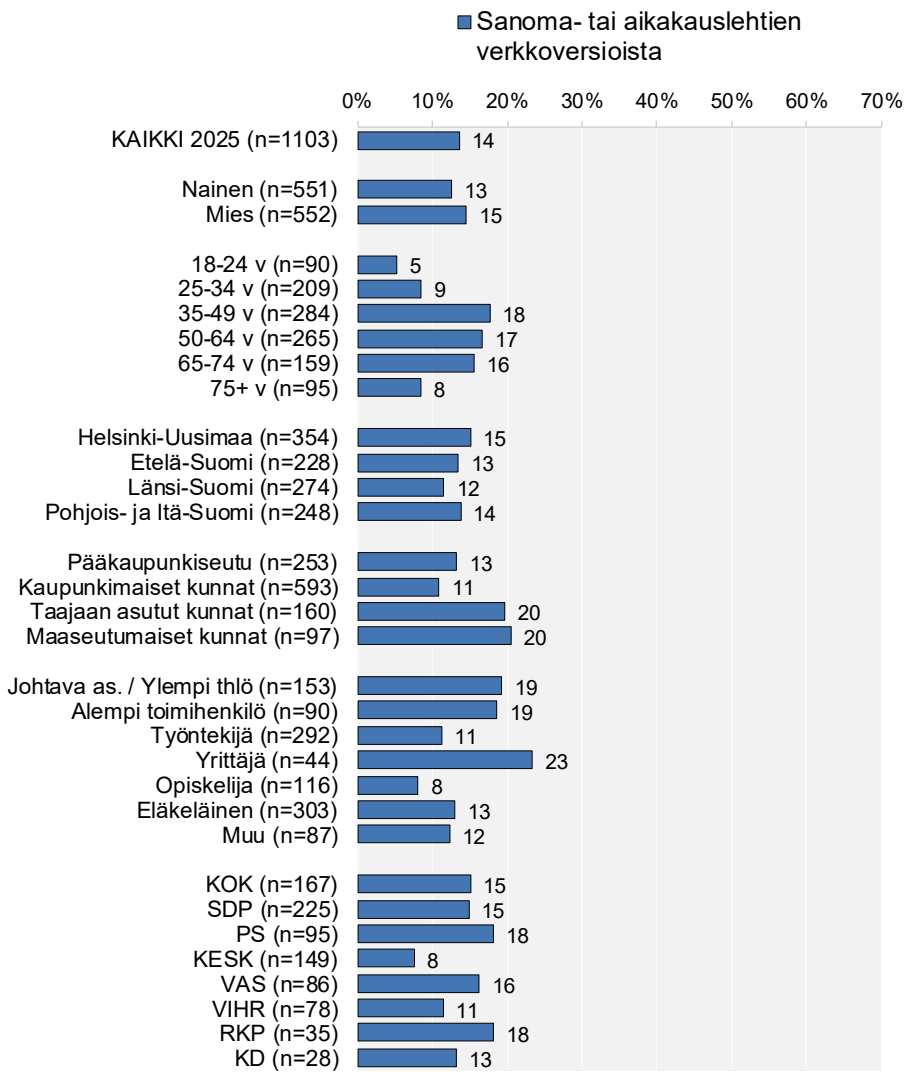

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

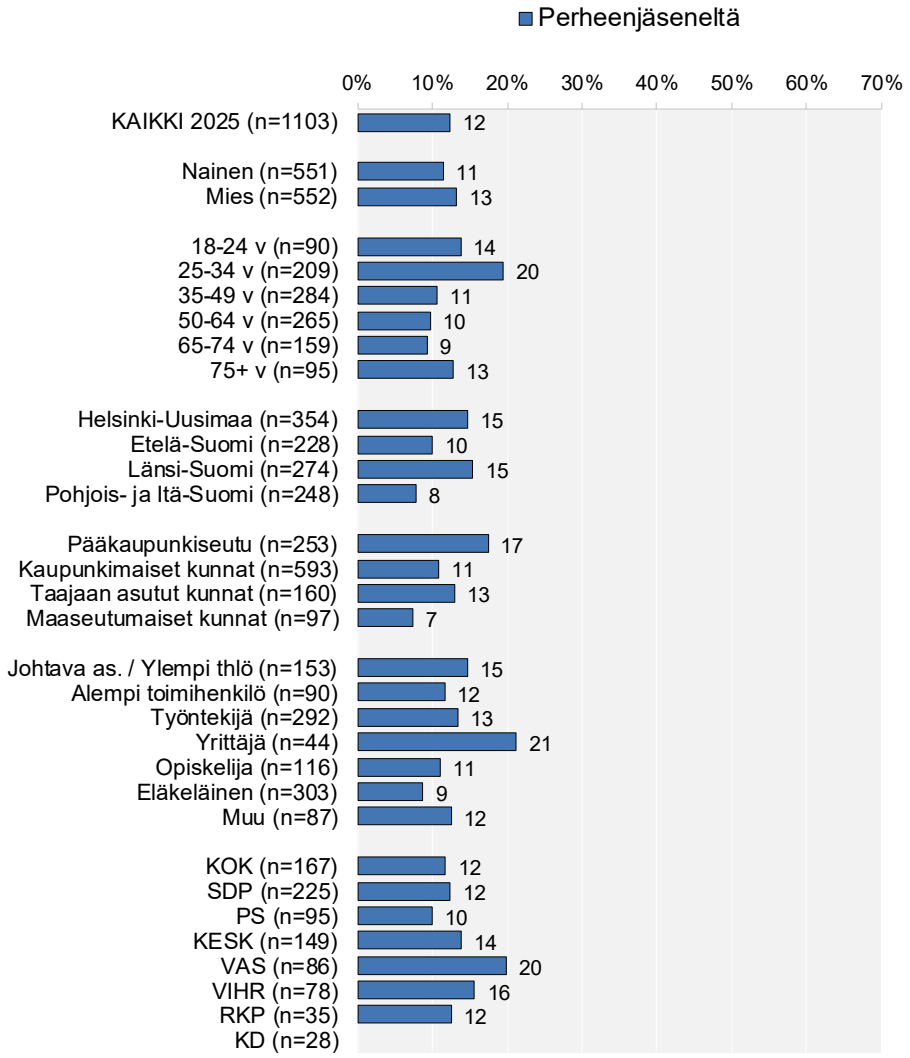

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

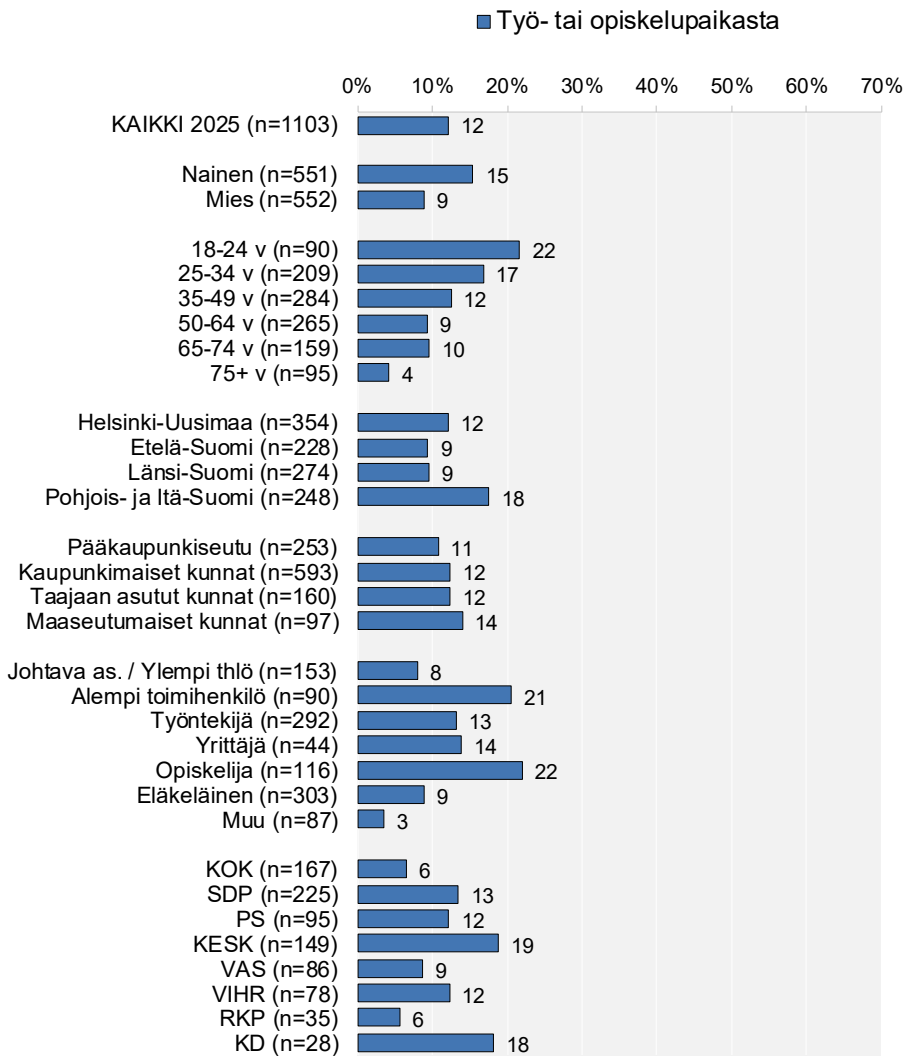

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

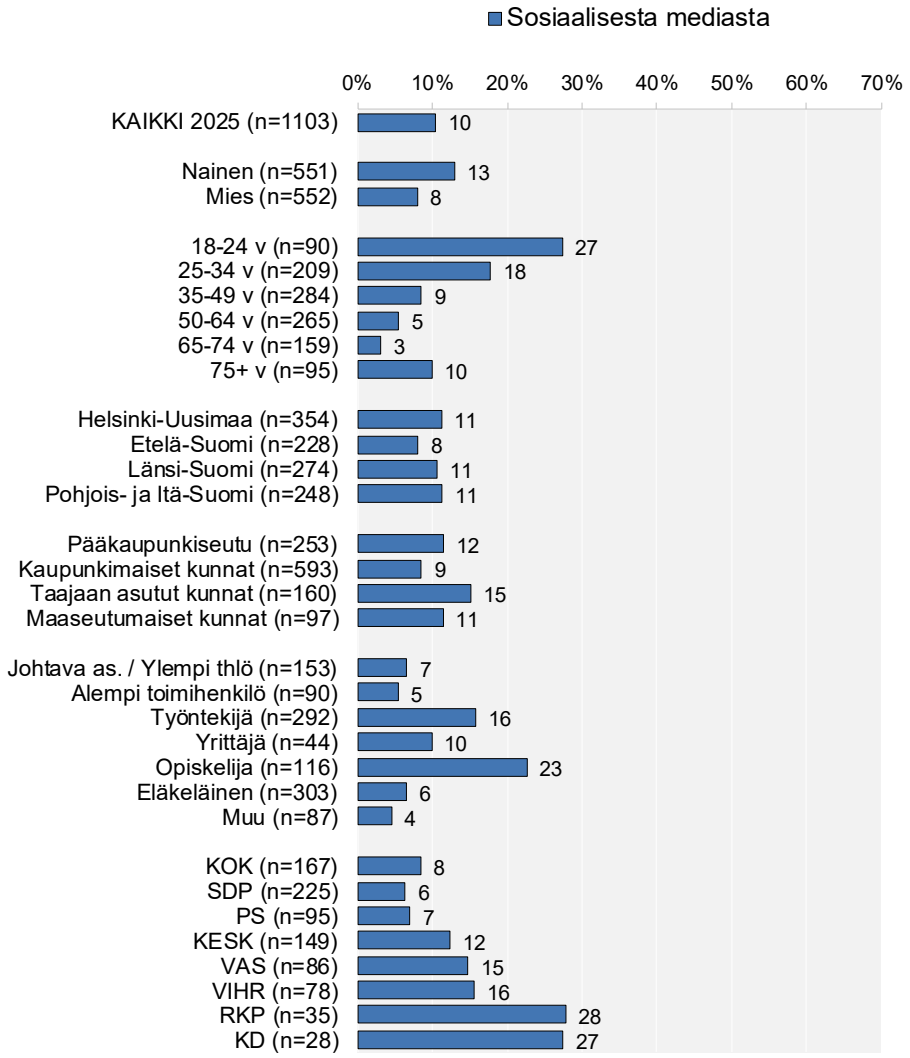

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

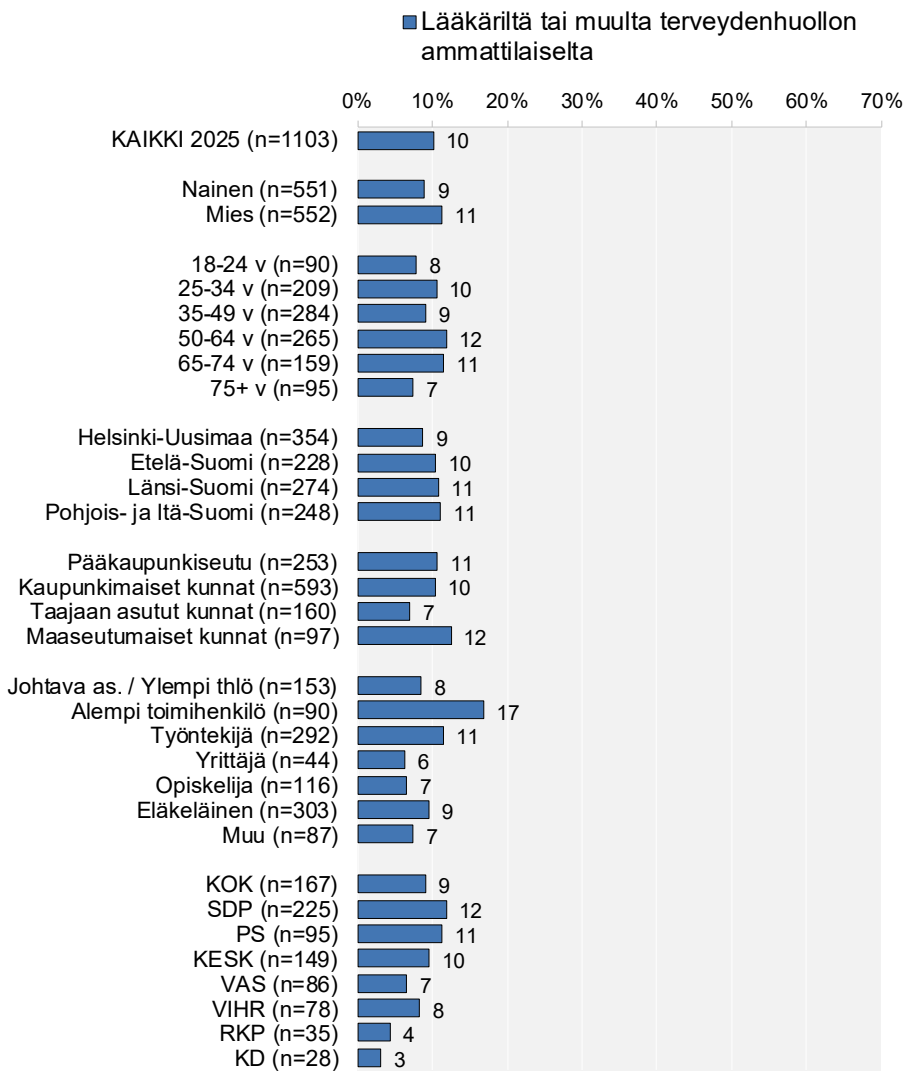

MISTÄ SEURAAVISTA OLET ITSE SAANUT ELINLUOVUTUSTA KOSKEVAA TIETOA?

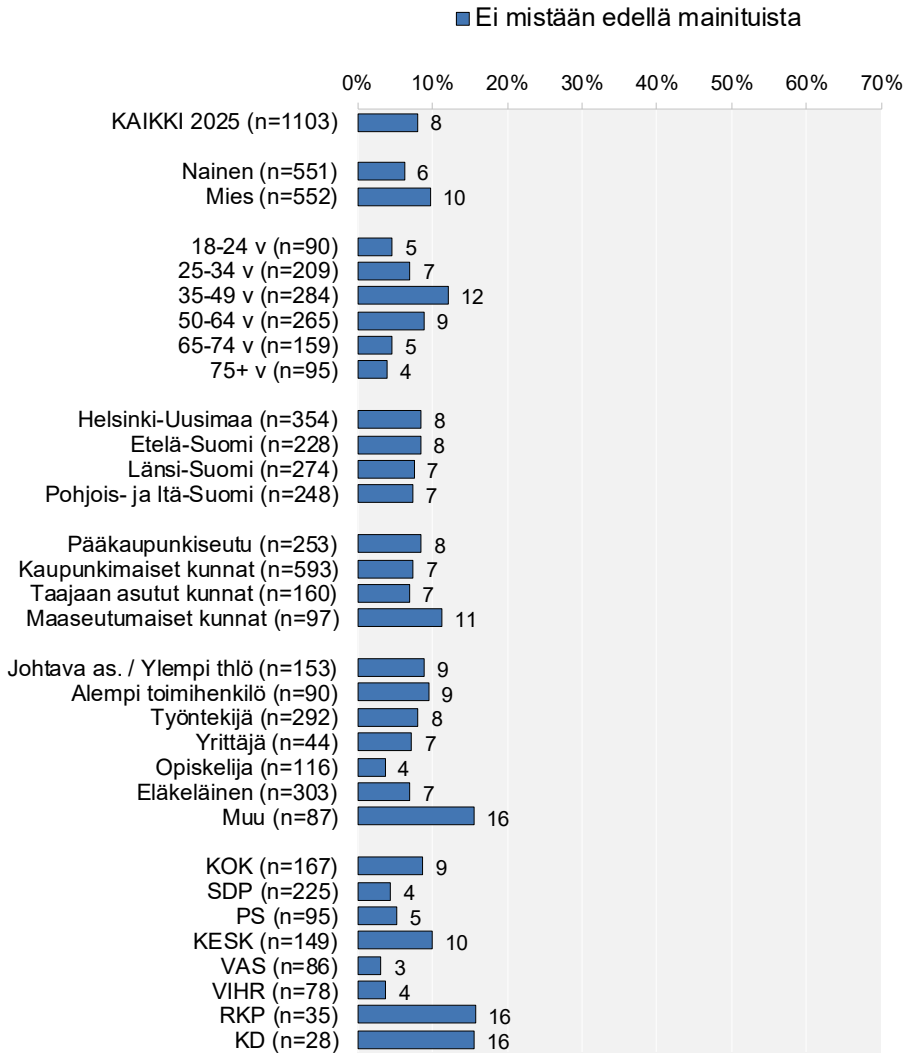

TUTKIMUSLOMAKE

K1
Olisitko valmis siihen, että elimiäsi voitaisiin kuolemasi jälkeen käyttää toisen ihmisen sairauden hoitoon?

Kyllä
En

JOS MIELIPIDE (vaihtoehto 1 tai 2 kysymyksessä K1)
K2
Ovatko lähiomaisesi tietoisia tästä tahdostasi?

Kyllä ovat
Eivät ole

JOS EI OLE VALMIS (K1=2)
K2b
Miksi et ole valmis siihen, että elimiäsi voitaisiin käyttää? Valitse alla olevista kaikki sinun kohdallasi kyseeseen tulevat vaihtoehdot.

ROTATOIDAAN 1-4

Uskontosi kieltää elinluovutuksen
Et luota terveydenhuoltojärjestelmään
Pelkäät, että elimesi annetaan jollekulle, joka ei mielestäsi ansaitse niitä
Ajattelet, että elimesi eivät kelpaa luovutettavaksi
Jokin muu syy

K3
Entä oletko tietoinen kaikkein lähimmän omaisesi elinluovutustahdosta (eli tahdosta luovuttaa elimensä toisen ihmisen sairauden hoitoon)?

Olen tietoinen
En ole tietoinen

K4
Olisitko itse valmis vastaanottamaan siirtoelimen, jos sairautesi hoito vaatisi sitä?

Kyllä
En

K5
Jokainen on lain mukaan elinluovuttaja, jos ei ole sitä kieltänyt. Elinluovutustahdon ilmaiseminen helpottaa ja nopeuttaa luovutustapahtumaa. Oletko ilmaissut elinluovutustahtosi?

Kyllä
En

JOS ON (K5=1)
K6
Miten olet ilmaissut elinluovutustahtosi?

LUETTELE 1-4

Elinluovutuskortilla
Mobiilisovelluksella
Omakanta-palvelussa
Kertomalla läheiselle
Jotenkin muuten

K7
Oletko tietoinen siitä, että terve aikuinen voi luovuttaa toisen munuaisensa läheisensä tai muun henkilön sairauden hoitoa varten?

Kyllä
En

K8
Olisitko valmis luovuttamaan toisen munuaisesi läheisellesi, jos hänen sairautensa hoito vaatisi sitä?

Kyllä
En

K9
Keskustellaanko elinluovutuksesta julkisuudessa riittävästi? Sanoisitko, että siitä keskustellaan…?

ROTATOIDAAN 1-2

Sopivasti
Liian vähän
Liikaa

K10
Mistä seuraavista olet itse saanut elinluovutusta koskevaa tietoa?
Valitse alla olevista kaikki omalla kohdallasi kyseeseen tulevat vaihtoehdot.

ROTATOIDAAN 1-9

Televisiosta tai radiosta
Sanoma- tai aikakauslehtien paperiversioista
Sanoma- tai aikakauslehtien verkkoversioista
Internetistä yleensä
Sosiaalisesta mediasta
Kampanjoista tai mainoksista
Perheenjäseneltä
Ystäviltä tai tuttavilta
Työ- tai opiskelupaikasta
Lääkäriltä tai muulta terveydenhuollon ammattilaiselta
Muualta, mistä? _____
Ei mistään edellä mainituista